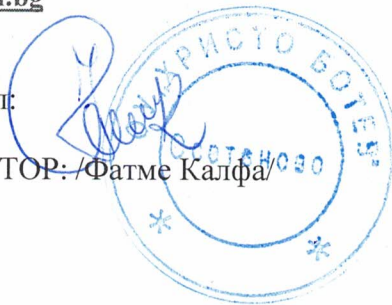

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ", с. ОСЕТЕНОВО, ОБЩ. ПАВЕЛ
БАНЯ, ОБЛ. СТАРА ЗАГОРА, УЛ. „ТРАКИЯ“ № 7
e-mail: info-2409146@edu.mon.bg

Утвърдил:

ДИРЕКТОР: /Фатме Калфа/

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА
РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ**

**ОУ "ХРИСТО БОТЕВ", С.
ОСЕТЕНОВО, ОБЩ. ПАВЕЛ БАНЯ**

ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 9 от 12.09.2025г., Заповед №РД01-360/12.09.2025г.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ

Преждевременното напускане на училище е сложно явление, което оказва сериозно

влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България.

Основни причини за преждевременното напускане на училище

А: Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в затруднени условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до прекъсване на присъствието в училище или до нарушаване на участието им в учебния процес.

Б: Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и

кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална

неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания.

В: Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, слабости в методиката на преподаване и в организацията на обучението. Образователните причини са свързани и с начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците.

Г: Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Формираните различия в условията на ранната социализация рефлектират върху процесите на вторичната (институционална) социализация на децата в процеса на обучението. Етнокултурните причини са рискови и е необходимо да бъдат идентифицирани, анализирани и едновременно с това да бъдат прилагани адекватни мерки за тяхното неутрализиране. Тъй като причините за преждевременното напускане на учениците от образователната система са комплексни, положителната промяна на състоянието на тези явления изисква:

- **прилагането на комплексни мерки;**
- **добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно.**

Е: Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. В ОУ „Хр. Ботев” отпадналите ученици през последните години са единици. Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

В I-IV клас този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях. Там обаче се очертава друг проблем. В условията на обучение в преобладаваща билингвална среда, обучението на писмен и говорим книжовен български език е затруднено и някои ученици трудно или въобще не се поддават на ограмотяване. Това от своя страна се явява в известна степен(но не изцяло) предпоставка за последващо затруднено обучение и развитие от V клас нагоре.

Политики за превенция на преждевременно напускане на училище

КЛЮЧОВИ МЕРКИ

1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление

Позитивната образователна среда е свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес за осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всяко дете и ученик, както и с подобряване взаимодействието в образователните институции.

Прилагане на системи за ранно предупреждение

След идентифициране на децата и учениците, застрашени от преждевременно напускане на училище, и причините за това, следва да се прилагат конкретни мерки за всеки застрашен, като:

- работа със семейството му;
- насочване за работа с психолог, педагогически съветник, младежки или социален работник,
- препоръка за включване в полуинтернатна група или целодневна организация на учебния ден и др.;
- допълнителни занимания/консултации, насочване към занимания по интереси; -- мотивиране за продължаване на образованието в следваща степен или за придобиване на професионална квалификация.

МЕРКИ:

1. Всеки може да бъде добър ученик!

Да открием тази област, в която даденият ученик е добър;

1. Да му помогнем да се превърне в отличник в тази област, като доразвие своите знания и умения по приемлив за обществото начин;
2. Чрез това, в което е добър да развие допълнителни знания и умения и в останалите области, които са заложили в учебните програми, т.е. да направи прехода от това, в което ученикът е отличник към останалото, в което обществото иска да бъде отличник.

2. Училището може да бъде привлекателно за всяко дете!

1. Да подпомагаме въвеждането на интеркултурно образование в училище – чрез ИУЧ, предметите от ООП – за да могат децата и родителите на всички ученици да видят своята култура в училище, както и за формиране на толерантност сред всички деца и родители;
2. Да подпомагаме качествено въвеждане на разнообразни ИУЧ- РП с цел разнообразяване на учебната програма и приближаването ѝ до потребностите на ученика

3. Да направим училището привлекателно място и за учениците, които не проявяват особен интерес към учебното съдържание.
4. Да създадем толерантна среда, която ученикът да почувства като своя, в която може да открие своето място.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел

Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище.
Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция на намаляване на риска от напускане на деца и ученици от училище

Подцели:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност

Индикатор за постигане – неизвинени и извинени отсъствия (намаляване)

2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

3. Подобрени резултати от обучението, измерими от НВО, входно ниво и осигурена

Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

3. Подобрени резултати от обучението, измерими от НВО, входно ниво и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всяко дете и ученик

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок на изпълнение	Индикатори
1. Мерки за намаляване броя на безпричинните отсъствия, превенция на преждевременното напускане и отпадане от училище			
1.1 Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат; атмосфера на взаимоотношения, управление			
Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците /ежемесечни справки, писма/	Директор	Месец септември 2025	Бр. отсъствия Бр. преместени ученици
Инициране на информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно напускане на училище чрез изработване на табла и брошури	Класни ръководители	През цялата година	Брой табла Брой брошури
Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании. Отбелязване на: Световния ден на водата, Деня на Земята, състезания	Начални учители, учители по БЗО, ХООС, ИЦ, ГИ	През цялата година	Брой извършени проверки
Дейности на класния ръководител: разработва при необходимост план за действие относно ученик, допуснал голям брой безпричинни отсъствия, застрашен от отпадане	Класни ръководители	ежемесечно	Брой разработени планове Брой докладни записки Брой удостоверения за преместване и характеристики Брой уведомления

Информирание периодично родителите за отсъствията и успеха на ученика, за спазване на училищната дисциплина;	Класни ръководители	ежемесечно	
Провеждане на индивидуални консултации с ученици и техните родители съобразени с техните проблеми	Класни ръководители	целогодишно	Брой проведени индивидуални консултации

Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците	Директор	целогодишно	Брой извършени проверки
Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на класните ръководители-анализ и оценяване на рисковите фактори за отпадане на ученици – ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия, набелязани мерки от класни ръководители	Директор	целогодишно	Брой извършени проверки Брой проверени обекти
Повишаване на броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния ден	Класни ръководители и учители	целогодишно	Брой обхванати ученици към брой ученици
Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности	Ръководител и на групи	целогодишно	Брой обхванати Ученици

Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на преждевременното напускане на училище

Квалификация на педагогическите, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждеременно напускане на училище	Председатели на МО	целогодишно	Брой обучени, брой извършени обучения
Иновативност при преподаване на материала през електронни уроци, интерактивни методи, ИИ, нагледяване, практическа насоченост;	Учителите	целогодишно	Брой проведени открити уроци Брой извършени проверки
Планиране и реализиране на ориентирано към потребностите на всеки ученик обучение	Учителите	целогодишно	Брой извършени проверки
Анализиране на: резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати; резултатите получени от оценяването на входните и изходните равнища	Учителите	целогодишно	Брой изготвени анализи
Достъп до качествено образование за деца и ученици със СОП			
Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП – осигуряване на допълнителна подкрепа – прилагане на единна методика за оценяване	Учителите, работещи с деца със СОП Ресурсните учители	целогодишно	Брой разработени индивидуално-образователни програми

ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността			
Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничество с училищното ръководство: създаване на екипи от учители и родители за организиране дейности за осмисляне на свободното време на учениците чрез изява в предпочитана дейност, отбелязване на традиционни празници, обичаи, обреди; активно включване на родители в подготовката и провеждането на училищни мероприятия;	Директор, учители,	целогодишно	Брой инициативи Брой включени родители
Сътрудничество с различни институции – МКБППМН, ДПС, Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“	Директор, класни ръководители	целогодишно	Брой срещи
Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество			
Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Класни ръководители	целогодишно	Брой инициативи
Участие и ангажираност на учениците в живота на класа и училището			
Включване на ученици с прояви на агресия, с отсъствия и наложени наказания в провеждането на извънкласни и извънучилищни дейности	Класни ръководители, учители	целогодишно	Брой ученици
ОТЧЕТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И МЕРКИТЕ ПО ПРОГРАМАТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ БРОЯ НА БЕЗПРИЧИННИТЕ ОТСЪСТВИЯ, ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ			
Изготвяне на отчети за изпълнение на програмата.		м. февруари м. юли	Брой отчети